

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Articolile nefrancate nu se primescu
numai de la corespondintii re-
dactiei ai „Federatiunii.” Scrisori
neplacute nu se publica. Articlii tra-
nsmisii si nepublicate se vor arde si nu
mai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre sieste lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Roman'a :
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune* 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale
pentru ficse-care publicatiune sepa-
ratu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a, 31 Augustu 1874
18 Sept. 1874.

Tendint'a de maghiarisare nu mai
poate margini. Ca la comanda resaru
antare, corespondintiele si rapor-
din tote partile: „ca limb'a ma-
gara este desconsiderata, ca spiritulu
ungurescu, sentiemintele maghiare nu
cultiva,“ — in catu ti vine a crede,
nemaghiarii suntu domnii situatiu-
si biet'a natiunalitate maghiara este
mai suferita usque ad bene placitum
forum. Asiè diurn. „Pesti Napló“
publica o corespondintia din B.-Csaba,
ce se tenguesce amaru, ca consiliulu
evangelice de acolo este pre-
anitu de *spiretu slavu*: „procesele ver-
ta le siedintieloru presbiteriului s'au
su de la 1836 numai in limb'a ma-
gara; de la 1866 s'au redactatu in
limb'a maghiara si slava, era acum se
ta *eschisivu numai in limb'a slava*; in-
actiunea in l. maghiara este numai
o forma si profesorii protestanti emu-
nain expresiuni antimaghiare, pentru a
face placuti la superiori.“ — Cine se
indoesce, ca asemeni lamentari
in altu scopu de catu a impintena pre-
mni de la putere, se desvolte si mai
energia, se faca si mai cutediatori
i contr'a acelor'a, cari cuteza a nu
unguresce indata ce mama natura i-
e se respire „aeru unguurescu“? Altu
pu nu potu avè; ca-ci noi suntemu
vinsi, ca neci o scola, neci o beserica
maghiara n'au esitu din marginile legi-
i. Deci totulu n'este de catu sistemati-
ontinuare a agitatiunei pornitecontra
maghiariloru, este pretestulu lupului
mielulu i-a turburatu ap'a. Destulu
lamentarile efronte alle panmaghia-
loru trecu de bani buni si am ve-
tu ca au efectu, si inca efectu, care
se va continua, va produce, fara in-
ela, grele incurcature.

Nu dorimu incurcaturele, si de
a ceremu se incete agitatiunea; se
puna capetu persecutiuniloru fara de
e; se nu se mai adauga amaretiu-
si asiè destulu de mare! Este im-
entissima tenguirea despre neculti-
ea limb'e, spiretului si a sentiemint-
u maghiare, atunci candu tota lu-
scie, ca limb'a majoritatii popore-
este eschisa de pretotindenea atunci
du tota lumea vede ca tribunale
din tienuturi curatu nemaghiare,
contr'a apriatei dispusetiuni a legi,
primescu neci o chartia in alta
a patriei, decatu numai in cea ma-
gara, atunci candu s'a spusu si dove-
de atate-a ori, ca judecatorii reg.
i-a instantia, platiti din sudorea
orului, neci bataru o simpla cita-
e nu dau in limb'a poporului, in
bietulu tieranu adese ori trebue se
ble ore seu si dile intregi, pana ce
de cutare omu, care se-i esplie car-
data in contr'a legi; atunci candu
vediu ca fossiunile martoriloru, ba
aru formule de juramentu, pentru
maghiari se scriu numai unguuresce.

In fati'a acestoru adevveri, lasamu al-
tor'a calificarea jalbei despre desconsi-
derarea limb'e maghiare!?

Foiele ung. publica o scire din
Ciucu, care vre se scie, ca nu mai pu-
tuen de 600 de romani armati din
Moldov'a au atacatu fruntariulu Transil-
vaniei. Acesta scire, scornita pote de
cutare prietinu (?) alu statului romanu.
a fostu de ajunsu se puna in miscare
tota press'a panmaghiarista. „Ellenör“
da o splendida dovea despre chiamarea
soiului seu de a propaga civilisatiunea
in oriinte, numindu pre romani „se-
miselbateci, aplicati la aventure telha-
resci“ si cu alte epitetone inventate de
cultur'a sa asiatica, apoi inchiae pro-
vocandu pre d. Andrassy, se se ingri-
gesca de asigurarea fruntarielor Transil-
vaniei prin militia.

Credemu, ca periclulu nu este asiè
de mare.

Caletori'a Maj. Sale Imperatului,
intreprinsa in Boemi'a, a fostu objectulu
unoru manifestatiuni din cele mai rare.
Unu domnitoriu nu pote fi primitu
in caletori'a sa cu-atat'a splendore, cu-
atatu entusiasmu, decatu numai atunci,
candu opiniunea publica atribue o deo-
sebita insemnate politica caletoriei
sale. Precumu se vede, Boemi'a inca
ascépta realisarea a multoru si mari
sperantie de la august'a caletoria, de si
caracterulu exterioru a entusiasticeii prii-
miri n'a tradatu mai nemicu, din ceea
ce se numesce: aspiratiune politica.

Precumu consiliile comunale si de-
legatiunile de totu soiulu n'au datu es-
pressiune in salutarile loru neci unei
aspiratiuni politice, asiè neci Maj. Sa
n'a lasatu a se strecura prin respunsu-
rile sale neci unu cuventu, care se
pota da boemiloru macar o radia de
sperantia.

Si cu tote aceste Boemii speredia,
precumu speredia tote natiunile nedrep-
tatite, apasate, candu se afla facia 'n
facia cu conducatorii destineloru loru.
Si cu tote, ca nemicu nu s'a petrecutu
pana acuma, ce se pota inspira catusi
de putiena incredere pentru realisarea
acestoru sperantie, — politici intregi
monarchii s'au pusu pre ganduri se-
riose, ba in Vien'a se dice, ca sperantie-
le boemiloru pendinte de caletori'a
Maj. Sale, au produsu unu feliu de ne-
liniscire in sferile nalte politice, ca si
cumu accordarea unoru drepturi meritare
unei natiuni, ar fi unu actu desastrosu
er' nu salutaru — pentru viet'a de statu
si consolidarea Imperiului. Macar ca
dupa cumu se sioptesce prin cercurile
bine informate, tota realitatea ce potu
se traga boemii din sperantie si entu-
siasmulu loru, se va margini celu multu
in *denumirea unui ministru boemu fara
portofoliu*, de calitatea ministrului ma-
giaru-croatu, sau austro-galicianu, cu
care demnitate e probabile ca va fi
onoratu contele Bohuslavu Chotek.

Cumu ce rolu joca sau are se joce
ministeriulu austriacu, si deosebitu con-
tele Andrassy in aceste combinatiuni
politice, e forte dificile de ghicitu, ca-ci
pre catu se vede, Maj. Sa a departatu
de la sine orice influentia.

In adevveru a fostu camu batatoria
la ochi caletoria ministrului presied.

contele Auersperg la Praga, imediatu
inaintea caletoriei Maj. Sale, si confe-
rirea lui acolo cu principele Carlos de
Auersperg, conducatoriulu partidei con-
stitutionale boeme. Maj. Sa inse nu s'a
insocitu de densulu in caletori'a Sa.
Pentru contele Andrassy asemenea
erau preparate odai in Prag'a, chiar
langa locuint'a Maj. Sale, dar', spre su-
prinderea sa si-a celoru interesati, Maj.
Sa nu l'a invitatu la Prag'a, ci numai la
Brandeis. Acesta 'mprejurare a fostu
atatu de batatoria la ochi, incatu mai
tote foile semiofficiale au sufiatu trim-
biti'a de alarma.

Dupa aceste neaparate desluciri
asup'a situatiunei, lasamu se urmedie
ac' imediatu o scurta revista speciale
asup'a caletoriei Maj. Sale.

Maj. Sa a ajunsu la frontier'a Boemiei
in 7 Sept. diminet'a, unde fu priimitu cu-
unu pomposu arcu triumfalu. De aici, de la
Forbes, trenulu a plecatu spre Budweis,
unde Maj. Sa fu priimitu cu mare ceremo-
nia de catra guvernoru si de catra episc.
Jizsik, acompaniatu de doi prelati si-o po-
preatiune imensa. De-aici trenulu nu s'a
opritu pana la Pilsen; garele drumului de
feru inse pre totu cursulu liniei erau im-
podobite cu lucsu surprindistoriu si inde-
sate cu publicu.

La Pilsen Maj. Sa a intimpinatu unu
obeliscu giganticu de carbuni. De doue par-
ti a liniei erau insirati 1400 minari, cari
au priimitu pre Maj. sa cu unu „norocu
bunu“ (glück auf!). Tote asociatiunile si
communele din prejuraru erau reprezentate
aici. Dupa felicitarile primarelui, Maj. Sa,
dinpreuna cu suit'a, si-au luat dejunulu.
De la sosirea si pana la plecarea Maj. Sale,
clopetele tuturor bisereceloru erau puse in
miscare.

De-aici a plecatu la 12 ore si 1/4 si
erasi nu s'a mai opritu pana la Beraun. De
la Pilsen si pana la Beraun tote garele
erau pline de multimea acceptatoriloru si
'n cursulu liniei erau arangiate numeroase
arcuri de triumfu, felurite tablouri naturale
si alte lucruri surprindistorie, menite anume
pentru a descepta multiemirea si placerea
Maj. Sale.

Primirea Maj. Sale aici, ca preste totu
in orasiere bantuite de vesarea apelor, a
fostu forte cordiale si entusiastata. Cu ace-
sta ocaziune s'a oferitu Maj. Sale si unu
albumu, care contine diferite tablouri din
regiunile acelei parti.

Catra 5 ore dupa ame-di Maj. Sa a
ajunsu in suburbi'a Smichow si dupa felici-
tariile diferiteloru deputatiuni, trenulu si-a
lucatu cursulu spre gar'a din Prag'a, unde a
sositu la 5 ore. Trecandu preste ap'a Mol-
dovei, Maj. Sa a ordonatu a se da trenului
unu mersu domolu, pentru a se delecta
in frumosulu aspectu alu orasiului. De-a
drept'a si de-a steng'a podului pre apa plu-
tiau nenumerate gondole, ornate cu ramure
si flamure.

La gar'a din Prag'a Maj. Sa, cobo-
rendu-se din trenu, mai anteu fu intimpi-
natu de principele Ludovicu de Toscana,
cariu i-a strensu man'a. Apoi fu salutat
de vice-gubernatoriulu Riegershofen, in
urma de primariulu Hulesch. Dupa plecarea
gardei de onore, Maj. Sa se puse in tra-
sur'a de gala, si intr'a in Prag'a. Tote stra-
dele erau indesate de omeni si infrumuse-
tiate cu ramure si cu flori. Tote casele erau
ornate cu flamure si cu covore. Din ferestre
straluceau, ca totu atatea stela, frumosi ochi
ai secululu frumosu. Pre candu trecea cor-
tegiulu pre din naintea casinei germane, din
ferestrele acelei localitati a inceputu a se

revars'a a adevrata ploia de — flori. In
mai multe locuri cortegiulu a trecut pre
supt arcuri de triumfu. Mai interessantu inee
decatu tote a fostu arcu de triumfu alu
societatii berariloru, unde Maj. Sa fu salu-
tatu de Klensa, carele, dupa terminarea
discursulu seu, dete ciepu unui polobocu
de bere, si oferu M. Sale unu paharu de
bere rece, pre care Maj. Sa lu-si desiert'a
in onorea urbei Prag'a, er' paharulu circula
apoi din mana 'n mana, pana candu se de-
siert'a intregu poloboculu.

In palatulu regale fu priimitu de tota
elit'a boema. Ambele partide: feudalii si
constitutionalii, seu aristocratii si demo-
cratii erau represintati acolo, cei d'antai in
frunte cu cardinalulu Schwarzenberg, cei
din urma cu principele Auersperg, Rieger si
Palaczky. Cu deosebire aristocratii au fostu
de facia toti, afara numai de contele
Leo Thun.

Maj. Sa apoi a datu unu sup'er, la
care au fostu invitate 90 persone, intro
cari erau: prin. Auersperg Carlos, conti
Waldstein, Clam-Martinez, Thun Fridericu,
Lobkovicz, Harrach, card. Schwarzenberg,
Wahala si presiedintii totororu societatiiloru
insemnate din Prag'a. De-a drept'a imper-
ratului a siedutu printulu Auersperg. Maj.
Sa a fostu forte afabilu facia cu toti, inse
in conversare evita politic'a cu deseversire.

Dupa acest'a Maj. Sa a visitatu teatrulu
nationalu, unde a ascultatu 2 acte din re-
presentatiune si-apoi pre la 10 ore a facutu,
dimpreuna cu suit'a s'a, o revista asup'a
iluminatiunei, care era atatu de splendida,
cumu inca nu s'a veditu in Prag'a neci
odata. Urarile: Hoh, vivat, slawa, erau nein-
trerupte.

Preste totu Maj. Sa s'a esprimat in
mai multe renduri, ca a fostu surprinsu si a
remasu incantatu de bun'a primire. — Mai
naintu de a pleca la Brandeis, i-s'au presin-
tatu si cate-va adrese, in foma de memo-
randu, dintre cari inse Maj. sa n'a priimitu
decatu numai adresa urbei Prag'a, —
la a carei primire Maj. Sa a accen-
tuatu efectulu salutaru alu in-
stitutiuniloru actuale constitu-
tionale.

**Espectatiunea polara de nordu a
Austro-Ungariei.**

La anulu 1872, pre la 22 Iuniu,
naea Tegetthoff despica undele marei,
ducandu in sinulu seu 20 de omeni pli-
ni de curagiu, cari se decisera se afe-
punctulu celu mai departatu alu ecua-
torului spre nordu. Weyprecht si Peyer
suntu acei bravi, cari condussera espe-
ditiunea. Ei se depertara spre nordu,
intrara affundu in regiunile polare, dar
aprope de Novaja-Semlja in Augu-
stu 1872 naea loru fu incinsa de ghia-
cia; nu potea nece se strebata mai de
parte, nece se se rentorca; nenorociti
erau pierduti; de multu nu se audia ne-
mieu de sortea loru. Austro-Ungari'a
tienea de inmormantati pre fii sei'cei
bravi. — Dar eta la 4 Septembrie 1874
firulu electricu suprinde lumea. De la
tiemurele celu mai departatu a Norve-
giei, d'in Vardoe, cu datulu 3 Septembrie
1 ora d. am. s'ora catra Vienn'a doua
telegramme, cari anuncia, ca bravii
suntu inca in vietia cu totii, afara de
„Krisch“, carele mori de tubercula. Ah
ce scire imbucuratoria! Totu sufletulu

salta de bucuria, că expedițiunea a succedut. In 14 zile potu ajunge la Hamburg, de unde apoi in 2 zile suntu in Vienn'a.

D'in pucinele siruri telegrafice aflămu, că barca expedițiunei fu incinsa de ghiacia, si dupa ce tote încercările de a o eliberá fura desierte, amblandu 14 luni preintre sloi si munti de ghiacia, cu ajutoriulu sanieloru strabatura cu curagiu de leu mai departe spre nordu. La anulu 1873, sub 80° nord. descoperira tieri estinse, si apoi iernara sub 79° nord. si 59° ostu, sub una temperatura de 37° Reaumur. Bravii nostri caletorira pr'in tieri fora de margini si apoi pre patru sanii, in 96 zile, ajunsera la Novaja-Semlja, de unde apoi fura transportati cu năi russesci pana la Vardoe. Resultatulu expedițiunei, dupa cumu ne spune firulu electricu, e, că intreprindietorii nostri ajunsera pana la 82° nord. pre unde nu mai amblasse sufletu de omu pana acumu. Tierile cele estinse au vegetatiune forte pucina, dar' munti nemarginiti. La totu casulu trebue să asceptămu sossiere expedițiunei, candu apoi vomu poté dá informatiuni mai detaliate.

Tier'a descoperita au botezatu-o „tier'a lui Franciscu Josifu“. Monar-chulu a gratulatu numai de cătu expedițiunei, sprimandu-si bucuri'a si multiemirea deosebita. Asemenea a gratulatu si primariulu Vienei in numele comunei, carea se prepara cu una primire splendida. Austro-Ungari'a pote fi mandra, că pre candu alte staturi militare si-spargu capulu cu politic'a, pre atunci ea secera asié trimfu pre campulu scientieloru!

(d.)

Societatea ACADEMICA ROMANA.

Deschidendu-se sesiunea anului curinte, la 1/13 Augustu, dupa formalitățile indatinat, se dete cetire urmatoriului raportu a Delegatiunei:

Domniloru si onorati membri!

Delegatiunea, venindu a referi D-vostre despre miscările societății in cursulu anului ce incetia, crede de prisosu a ve espune cu

FOISIOR'A.

Sistemulu nostru solaru.

(urmare)

Pamentulu.

Totu ce a potutu esamina mai de aproape spiritulu omenescu in sistemulu nostru solaru, e pamentulu, pre care locuimu noi. Au trebuitu să treca inse multe veacuri, pana să agiungemu la principiulu gravitațiunei generale carele cuprende in sene tote fenomenele naturei, că se ne reintorcemu apoi de aici la esplicarea fundamentale a fenomeneloru singuratece; dar' in fine geniulu omenescu totu a triumfatu si pr'in Galilei si Newton a serbatu una di maestosa.

In vechime, — ma, si astadi suntu omeni, cari sustienu, că pamentulu e unu planu orizontalu marginitu de bolt'a ceresca, care că si unu semiglobu acopere pamentulu; că pamentulu sta in locu, ér' bolt'a acest'a se invertu in giurulu pamentului de la resaritu spre apusu, si pre dens'a suntu tienteute sorele, lun'a si stélele. Ide'a acest'a a tienteu omenimea in catene, pana candu veni unulu si facu oservea simpla, că departandu-se omulu de la unu monte, pierde din vedere mai antéiu pol'a, apoi verful muntelui; altulu oserve, că mergundu spre nordu, se ivescu stelle noue, si cele ce le-a vediu mai nainte spre sudu, acumu disparu. Aceste oserve simple dederu ansa la

de-amenuntulu aci propriele sale lucrări, cari se potu vedé din procesele verbali; de aceea se marginesce la urmatoriile puncte.

1. La apelulu, ce pentru traductiuni de autori classici latini si greci s'a repetitu si estu-timpu, au incursu elaborate pentru toti autorii pusi in concursu, afara de Plutarchu, si anume:

a) Pentru Dionysiu de Halicarnas unu elaboratu cu devis'a:

„Virtus repulsae nescia sordidae
Intaminatis fuget honoribus,
Nec sumit aut ponit secures
Arbitrio popularis aurae.“

b) Pentru Titu Liviu doue elaborate cu devisele;

α) „Non vincis ab Hannibale, vinci solitis difficilium fuit quam postea vincere.“

β) „Si ita fascitis, Romani, vestrae res meliores facilioresque erunt; magisque ex sententia republica vestra vobis procedet, victoriaque duelli populi romani erit.“

c) Pentru Dione Dasiu doue elaborate cu devisele:

α) „Proveniebant oratores novi, stulti, adolescentuli.“

β) „Fortes creantur fortibus et bonis.“

d) Pentru Polybiu unu elaboratu cu divis'a:

„Vos exemplaria graeca
Nocturna versate manu, versate diurna.“

e) Pentru Salustiu trei elaborate cu devisele:

α) „Quae res plerumque magnas civitates pessumdedit, dum alteri alteros vincere guovis modo et victos acerbis ulcisci volunt.“

β) „Vel pace, vel bello, clarum fieri licet.“

γ) „Quia tunc primum superbiae obviam itum est.“

f) Pentau Cicerone unu elaboratu cu devis'a:

„Quandoque bonus dormitat Homerus.“

2. Analele sesiunei trecute s'au tiparitu inca din lun'a lui Martie.

3. Din dictionariu au esitu de subtipariu noue fascicli, adeca patrudieci si cinci (45) de cole, in cari lucrarea a ajunsu pana la liter'a P.

Asié-dara lucrările litterarie, cărora prin vointi'a testatoriloru suntu consacrate fondurile, de cari a dispusu si dispune pana adi societatea, suntu pre cale de prosperare, care va duce la unu bunu si doritu resultatu.

4. Bibliotec'a societății s'a inavutitu in cursulu anului acest'a cu 445 bucăti.

Din acest'a 112 donate de D-nii: Cogalnicenu, Chabudianu, Ionescu, Fetu, Odobescu, Dr. Obodanaru, Socec, ministeriulu culteloru, P. S. S. episcopulu Melchisedecu,

presupunerea, că pamentulu nu e unu planu orizontalu, ci unu corpu rotundu. Acest'a s'a constatat apoi prin mai multu experiente; asié prin caletoriele in giurulu pamentului si apoi prin forulu supremu infailibilu: „matematic'a“, in sensulu caror'a pamentulu e unu ellipsoidu la poli mai turtitu si la ecuatoru mai bulbucatu. De aici deducemu apoi, că pamentulu a fostu odata una massa rotunda fluida, care numai pr'in rotatiune a potutu luá form'a de ellipsoidu. — Spiritulu omenescu nu s'a opritu aici, a scrutatu mai departe si in fine dupa multe ostenele a constatat, că pamentulu are doue miscări, un'a in giurulu ossiei sale de la appusu spre resaritu si alt'a in giurulu sorelui in una cale elliptica, in carea unu focalariu lu-ocupa sorele insusi. — Pamentulu dar' rotesce in giurulu ossiei sale celei mici odata in tempu de 23 ore, 56 minute si 4.09 secunde, seau luandu summ'a rotunda dicemu in 24 ore; ér' in giurulu sorelui in una elipsa ér odata in tempu de 365 zile, 5 ore, 48 minute si 51.6 secunde. Rotirea ast'a ultima ne insiela, dicundu-ne, că sorele inca se misca pre bolt'a ceriului, căce in tempulu amintitu lu-vedemu pre ceriu in locuri diferite, cari tote ipreunate ne dau una calle, ce o numimu „ecliptica.“

Constatandu-se odata, că pamentulu e rotundu, si că are doue miscări, s'au introdusu apoi mai multe numiri, spre a se usiurá mai tare studiulu asupra-i. Asié numimu ecuatoru cerculu celu mai mare, care incinge pamentulu; poli numimu punctele

directiunea telegrafo-postale, oficiulu centrale de statistica, W. Frochner, Babesiu, Gabr. Popu, Dr. Brandia si redactiunile a noue diarie.

Numerulu bucătiloru cumparate din fondulu alocatu in bugetu pentru acestu scopu este de 333, cele mai multe de istoria si de sciintie naturali, comandate dupa listele date de sectiunile respective ale societății.

5. Delegatiunea este convinsa, că a fostu fidelu organu alu expresiunei de profunda dorere pentru perderea unui demnu patriotu si membru alu societății, Eudossiu Hurmussach.

6. Starea financiara a societății se pote vedé in amenuntulu in situatiunea prezentata de cassariu, care se alatura pre langa acestu raportu si care presenta in sumariu:

a) Venituri:

α) prevediute in bugetu lei 72,710.51

β) realizate 88,640.55

b) Spese:

α) prevediute in bugetu lei 72,805.—

β) realizate 58,306.25

De unde resulta unu esodinte de lei 33,334 si laui 30 la venituri.

7. In respectulu acteloru generosei donatiuni a D-lui generalu Constantinu Horescu Nasturelu s'au facutu si complinitu tote formele cerute de lege.

A Treb. Laurianu, Dr. A Fetu, I. C. Massimu, G. Sionu, P. S. Aurelianu.

Siedinti'a de la 2/14 Aug. 1874.

Presiedinte A. Treb. Laurianu. Membrii presenti: dr. Fétu, I. G. Massimu, G. Baritiu, N. Ionescu, Al. Odobescu, G. Sionu, Dem. Sturdza, P. S. Aurelianu si dr. Ios. Hodosiu, secretariu.

D. Odobescu suleva cestiunea de absentia a membriloru actuali, si cu scopu d'a face, că societatea să fia in stare d'a poté lucrá in siedintie plenarie, face propunerea urmatorie:

„Sé se invite, conformu § 40 din regulamentu, d-nii T. Ciparu, Sbiera, P. Poenaru si Cogalnicanu a declará, deca voiescu a se folosi de drepturile si-a implini detoriile ce societatea academica romana le-a acordatu si pre cari insi-si le-au primitu.“

„Odobescu, Sionu.“

Dupa o desbatere, la care participa toti membrii presenti, se primesce urmatoria propunere presintata de d-nu Ionescu, si subscrisa de mai multi membrii;

„Sé bine-voiesca societatea academica a pune la ordinea dilei: 1. Immultirea

membriloru actuali; 2. Modificarea art. din statute.

„D. Sturdza N. Ionescu, dr. A. Fetu, Sionu, Baritiu, P. S. Aurelianu.“

D. Baritiu se insarcineza a veni cu un raportu asupr'a acestei propuneri in siedintia de Luni, 5 Augustu curinte. Prin acest'a propunerea d-lui Odobescu se conside de caduata.

Se alege o comisiune, in persoana d-loru G. Baritiu, D. Sturdza si Ios. Hodosiu, pentru cercatarea raportului delegatiunei, esaminarea compturiloru si facea bugetului pre anulu de la 1 Augustu 1874 pana la finele lui Iuliu 1875.

Se alege doue comisiuni pentru cecetarea manuscriteloru de traductiuni anume;

1. Pentru esaminarea traductiuniloru din autorii latini, fiindu siese manuscris se alege membrii: d-nii A. Fétu, D. Sturdza N. Ionescu, G. Baritiu, Al. Rom nu Ios. Hodosiu.

2. Pentru esaminarea traductiuniloru din autorii eleni, fiindu patru manuscris se alege membrii d-nii: I. C. Massimu, Sionu, Al. Odobescu si I. Argiani.

Siedinti'a de la 6/10 Aug. 1874.

Presiedinte A. Treb. Laurianu. Membrii presenti: dr. A. Fetu, I. C. Massimu, G. Baritiu, N. Ionescu, Al. Odobescu, G. Sionu, P. S. Aurelianu, V. A. Urechia si dr. I. Hodosiu, secretariu.

D. presiedinte face urmatoarele comunicări:

1. Scrisorea D-lui dr. Ios. Szabó de Iasi, cu dat'a 23. Iulie a. c., prin care tinte lucrările din zoologia si mineralog emendate in sensulu conclusiunii luate un'a din siedintiele anulu trecentu. — dau sectiunii scientieloru naturale, spre a cercetá si-a raportá societății.

2. Scrisorea D-lui comembru D. Sturdza prin care ofera societății portretele mai multor Domni romani si principii straini, alatura totu de-odata unu memoriu asupr' portreteloru Domniloru romani. — Memoriulu se dá sectiunei istorico-archeologice spre cercetare. — Pentru asiedierea acestor si altoru asemene portrete se decide a procurá unu albumu. — D-lui Sturdza esprime multiamita pentru nobilulu oferta.

3. Scrisorea D-lui Ioane Sbiera din 13 Augustu cur., prin care areta, că este pedecatu de a luá parte la siedintiele a stei sesiuni. — Se iea spre sciintia.

Dupa acestea trecandu la ordinea dilei

acele de pre surfaci'a pamentului, cari suntu departate de ecuatoru cu 90°, unulu spre nordu, celalaltu spre sudu, si pr'in acest'a apoi ne intipimu ossi'a ce'a mica a elipsei, in giurulu careia rotesce pamentulu. Asemene avemu apoi numirile de „meridianu, cercuri paraleli etc.“ cari suntu pre cunoscutu.

Pamentulu nostru e situatu asié, că planulu eclipticei e inclinat spre planulu ecuatorelui, sub unu anghiu de 23° 28', care anghiu apoi lu-numimu „inclinatiunea ecliptice“. Ecliptica stretalie, asié dara planulu ecuatorelui in doue puncte, care le numimu ecinotie „de primavera si toamna“, candu diu'a e egale cu noptea. Aflandu-se sorele in ecinotiuulu de primavera, incepe a descrie pre ceriu totu mai mari cercuri paraleli pana in 21 Iuniu, care cercu lu-numimu „tropicalu racului.“ Punctulu, in carele se afla sorele la 21 Iuniu, lu-numimu si „solstitiu de vera“, căce atunci se pare că sta sorele nemiscatu. De aici in colo se muta sorele totu mai spre sudu pana in 22 Decembre, si cerculu ce-lu descrie sorele atunci lu-numimu „solstitiu de ierna“, ér' punctulu in care se afla „tropiculu caldului.“ Tempulu cătu dureza, de candu culmineza sorele cu ver' o stea, pana vene ér indertru, lu-numimu anu sidericu si contine 365.25638 zile; ér' tempulu cătu dureza, de candu se afla sorele in ecinotiuulu de primavera, pana vene ér acolo, lu-numimu anu tropicu si contine 365,24226 zile.

Abstragundu aci de la lucruri de aseste pre cunoscutu, se ne reintorcemu la mescarile pamentului si la inclinatiunea ossiei sale. — Considerandule aceste, se ne potemu mirá de agiungu, cu căta intileptiunea mai suntu ele asiediate. Numu acestor'a avemu să multiemimu scambiaru ce'a benefactoria intre di nopte, cumu inre anutempuri. Punemu casulu, că pamentulu si-percurge calea in giurulu sorelui dar' nu rotesce in giurulu ossiei sale; vici ar urmá, că fia care locu de pre pamentu ar fi soritu 1/2 anu continuu si unu bitu er' 1/2 anu. Cătu amu fi noi atunci nefariciti, căce in diu'a ce'a semianuala uscă intrega vegetatiunea, mările si riuri nostre ar' evaporu totalu, ma, s'aru chiaru si corpurile cele mai solide, ér' noptea ce'a semianuala s'ar templá corpurulu, pr'in urmare partea ce'a mai mare a pamentului ar fi nelocuabila. Seau se dicemu, pamentulu posiede amenduemiscările amintite dar' planulu ecuatorelui concade cu planulu ecliptice; de aici ar' urmá, că dupa inclinatiulu celu cumplitu de 1/2 anu ér' s'ar sorele, dar' radiiele lui ar' remané fora effectu mai multe luni, si numai la amdi'a dilei semianuale ar' culmina, pre care culmineza in mediloculu lui Martiu si Septembre. — Sé dicemu, că pamentulu se misca in giurulu sorelui, că lun'a in giurulu pamentului; in casulu acest'a numai un'a aceea-si parte ar' fiespusa radieloru sorei pre candu ceea'lalta ar fi totu in umbra. Ce ar' urmá de aici, e forte chiaru. Se

merului de imultire, fara a determina pre candu. — Propunerea cade cu sieşe voturi contra a patru.

Dupa aceea d. Sturdza propune amânarea discutiunii asupra numerului de imultire si a intelegerii asupra personelor, pre Dominecã, 11 Augustu. Neluandu nimeni cuventulu, presedintele pune la votu acesta propune, care se si. primesce.

Siedintia de la 8/20 Aug. 1874.

Presedinte: Dr. A. Fétu. Membrii prezenti: Massimu, Caragiani, Laurianu, Ionescu, Odobescu, Sturdza, Baritiu, Urechia, Hodosiu, Aurelianu si Sionu secretariu.

Presedintele comunica, ca d. Laurianu ofera jocietãtii 1 exemplaru din cele patru evanghelii in limb'a coptica. Se primesce cu vii multiemiri.

D. Hodosiu se acusa a nu mai poté portá sarc n'a de secretaru ad-hoc, cerendu, ca se se deá altui'a. Societatea alege pre d. G. Sionu.

Presedintele, punendu la ordinea dilei propunerea d-lui Odobescu, se asculta raportulu d-lui Sionu, in urmatoarea cuprindere:

Domnilor colegi!

Propunerea colegului nostru d. Odobescu depusa in siedintia de la 6 Augustu, are de scopu adoptarea unoru dispositiuni, din cari unele pan'acum nu suntu prevediute prin regulamentele speciale ale societãtii.

Prim'a dispositiune tinde la aceea, ca la lucrarile filologice se potá luá parte cu votu deliberativu si decisivu toti membrii societãtii, cãti voru fi prezenti, fara osebite. Acãsta dispositiune nu este prevediuta pan'acum in regulamentul nostru; abie alineatulu ultimulu §. 2, dice ca „membri prezenti, pana la sosirea numerului in majoritate, se voru intruni in sectiuni, seu in conferintie.“ Luarea unei asemenea dispositiuni este insa si logica si necesaria, pre cum s'a demonstratu indestulu prin discutiunile urmate n sinulu societãtii. Deci, ca unii, cari dupa art. 19 din statute avemu dreptulu a ne face ori-ce regulamente speciale, er' dupa art. 7 si 18 avemu detorintia a ne ocupá de atãte atributiuni, din cari ce'a mai insemnata este lucrarea dictionarului, care in realitate are nevoia de concursulu tuturor membrilor societãtii, credu, domni colegi, ca este bine se luãmu unu concludu intru acest'a, ca apendice la regulamentul votatu in 1869.

Dispositiunile, cari mai urmeza in propunerea d-lui Odobescu, precum numirea unui alu treilea membru in comisiunea lexicografica, revisiunea proiectului de dictionaru si program'a, care se defiga modulu cu care se se face revisiunea, suntu tote subordonate propunerei principale; tote adica urmeza a se introduce in regulamentul speciale, ce vomu elaborá, cu scopu d'a dá unu cursu mai energicu si mai eficace lucrarilor nostre filologice.

Multe din aceste, in adeveru, suntu si au fostu prevediute in regulamentele anteriore; esperiintia insa ne-a probatu, ca decisiunile acelea au fostu pre concise seu ne-complete, astu-felu, ca ne vedemu in necesitate absoluta de a reveni asupra lor.

Concludiunea subscrisului este de a se numi o comisiune, care se ne spuna unu proiectu de regulamentu complimentariu; prin care se se precizeze:

1. Activitatea tuturor membrilor actuali ai societãtii in lucrarea ce'a mare a dictionarului;

2. Modulu cu care se se proceda la revisiunea operatului comisiunii lexicografice. G. Sionu.

D. Odobescu declara, ca nu combate concludiunile raportului.

D. Massimu sustiene, ca propunerea Odobescu este inoportuna; deci se opune la concludiunile raportului.

D. Hodosiu, mai cu acelea-si argumente, combatendu atãtu propunerea d-lui Odobescu, cãtu si concludiunile raportului, propune trecerea puru si simplu la ordinea dilei.

D. Sturdza, cu mai multe argumente, conchide admiterea concludiunilor raportului, cu urgentia.

Presedintele consulta societatea, deca

este luminata si deca pote pune la votu propunerea d-lui Hodosiu, independenta de concludiunile raportului si de propunerea primitiva, care este obiectulu discutiunii.

D. Hodosiu observa, ca propunerea d-sale este inerenta cu propunerea d-lui Odobescu, ca prin urmare amendoune trebuiescu discutate simultan.

Presedintele observa, ca se cuvine a se margini discutiunea societãtii asupra concludiunilor d-lui Hodosiu, care constituie o cestiune prealabile.

D. Laurianu, arata, ca intre propunerea d-lui Odobescu si concludiunile raportului este diferintia. Declara, ca d-sa este conservatoru dispositiunilor anteriore; — ca va combate ori-ce idea, care aru tinde la modificarea statutelor si regulamentelor facute pan'acum, si deci se pronuncia pentru propunerea d-lui Hodosiu.

D. Baritiu declara, ca din propunerea d-lui Odobescu admite aceea, de a se alege unu alu treilea membru in comisiunea lexicografica, imediatu; totu-o-data se invoiesce si la numirea comisiunii, in convinctiunea, ca ea nu va poté veni cu o lucrare, care se fia contra concludiunilor de mai nainte ale societãtii.

Presedintele pune la votu mai anteu propunerea d-lui Hodosiu, care cade, nefindu sustienuta de cãtu prin doue voturi.

Se pune la votu propunerea alegerei unui alu treilea membru in comisiunea lexicografica, si se primesce cu mare majoritate.

Unii din membrii propunendu, ca comisiunea se fia din 8 membri, er' altii din mai putieni, se admite, ca se fia numai din trei.

Siedintia de la 9/21 Iulie 1874.

Presedinte Dr. A. Fétu. Membrii prezenti: Laurianu, Romanu, Hodosiu, Massimu, Baritiu, Ionescu, Odobescu, Caragiani, Aurelianu, Sionu, secretariu.

La ordinea dilei fiindu alegerea membrilor comisiunii pentru reglementarea revisiunii dictionarului, se alege cu majoritate de voturi, d-nii: Odobescu, Ionescu si Massimu.

D. Odobescu declara, ca renuncia la sarcin'a acãsta; deci se alege in loculu lui d. Sionu.

D. presedinte anuci, ca la ordinea dilei este alegerea unui aluti relea membru in comisiunea lexicografica deci invita pre sectiunea filologica a se constitui: si-a procede la alegerea unui membru, spre completarea comisiunii, dupa regulamentu.

Siedintia de la 10/22 Augustu 1874.

Presedinte Dr. A. Fétu. Membrii prezenti: Laurianu, Ionescu, Massimu, Baritiu, Aurelianu, Romanu, Hodosiu, Caragiani, Sionu, Urechia.

Presedintele comunica: I, o adresa din partea d-lui Petru Branu din Satu-Mare, prin care inaintea unu operatu alu seu, Margaritare, cu cererea de a i-se dá unu concursu materiale si morale; II. adresa d-lui V. Alesandrescu Urechia, prin care daruesce bibliotecei Societãtii academice romane trei cãrti, anume:

1. Histoire de la Philosophie Européenne, par Weber.

2. Le Balkan et l'Adriatique, par Dumont.

3. Unu peu plus de lumiere, par La Marmora.

Opulu d-lui Branu se trãmite la sectiunea filologica; cãrtile donate de d. Urechia se primescu cu vii multiemiri, si se decide a se asiedia in bibliotec'a Societãtii.

Sectiunea filologica comunica alegerea facuta in persón'a d-lui G. Sionu, ca alu treilea membru in comisiunea lexicografica, pentru elaborarea dictionarului.

D. Hodosiu comunica, ca d. Papiu, aflandu-se bolnavu, nu pote veni a luá parte in sesiunea actuala a societãtii.

Societatea iea actu despre acãst'a.

Siedintia de la 11/23 Augustu, 1874.

Presedinte Dr. A. Fétu. Membrii prezenti: Laurianu, Odobescu, Urechia, Io-

nescu, Sturdza, Massimu, Sionu, Aurelianu, Caragiani, Baritiu, Romanu, Hodosiu.

La ordinea dilei fiindu discutiunea asupra imultirii membrilor societãtii, dupa mai multe propuneri si consultatiuni, diversele sectiuni au trecut la lucrarile lor respective.

Annunçiu.

Adunarea generale a Reuniunii pentru crearea fondului teatrale e convocata pre 26. Septemvre 1874. st. n. in Oraviti'a.

Publiculu romanu se invita prin acest'a cu bucuria, a participá in numeru cãtu de mare la adunare, cu carea e impreunatu si unu balu in 27 Septemvre, pentru folosulu fondului.

Onoratii oseti din departare binevoiesca a se insinua pana in 24. Sept. a. c. la Dlu Josifu Novacu invetiatoriu aici, pentru cuartire.

Oraviti'a, in 6. Septemvre 1874.

Comitetulu locale
arangiatoriu

Concursu.

Prin publicarea de facia se anuntia concursu pentru vacant'a statiune invetiatorésca si cantonale din Parochia gr. c. Monou, potopopiatulu Basesciloru, a carei'a solutiune este urmatoarea: docentiale 150 fl. v. a. cantonale 35 mertie de grauntie si locuintia libera in localulu scolei. Doritorii de a ocupá acesta statiune suntu invitati a se presintá inaintea Senatului scolariu respectivu, pre diua de 28 Sept. 1874.

Marcu Popu
Directorulu scolei.

Concursu.

Prin mortea fostului invetiatoriu, devenindu vacanta statiunea decentiale din Filia Tohatu, tractulu protopopescu a Basesciloru, a careia solutiune este: 150 fl. v. a si locuintia libera in localulu scolei. Doritorii de a ocupá acãsta statiune, au a se presintá inaintea Senatului scolastecu, pre diua de 27 Sept. 1874.

1—2

Marcu Popu
preotu gr. c. si directorulu
scolei din Tohatu.

Annunçiu.

Prelegerile la scol'a normala romana din Monoru, Districtulu Nasaudului pre anulu scolastecu 1874/5, se incepu cu 1 Septemvre 1874.

Acesta scola s'a detehisu pentru prim'a-data in tomn'a anului 1872, cu doue clase, dupa ace'a succésire cate un'a clasa, si acuma e completa din 4. clase.

Personalulu invetiatorescu consta din 4 invetiatori si unu catechetu.

Se primescu copiii trecuti de 6—7 ani fora osebite de natiune si confesiune.

Acesta scola e sustienuta din fondulu scolaru centralu alu fostiloru granicieri din Districtulu Nasaudului.

La infiintarea acestui instutu la o margine a districtulu, fundatorii n'au fostu indemnatu numai de interesulu fostiloru granicieri din acestu cercu, ci au luat in consideratiune inaintarea spiritala a intregei poporatiuni romane din acestu tlenutu estinsu, caruia pana acuma i-a lipsitu unu atare institut.

Monoru, 30. Augustu 1874.

Directiunea scolei normale.

Concursu:

Pentru vacanta statiune docentiale impunata cu officulu cantonale de la scol'a c. romana d'in Asoagiulu de josu — protopopiatulu Basesciloru — in comitatulu Socolului mediocru, prin acesta se publicu concursu.

Emolumintele impreunate cu acãsta statiune sunt: 127. fl. v. a. ca lefa anu 12 cubule de bucate, 1/3. jugeru panaratoriu, cuartiru liberu cu gradina de gumi si in fine competintiele stolari.

Doritorii de a ocupá acest'a statiune a-si substerne recursule loru prevediute documentele necesarie Senatului scolast localu pana la 27 sept. a. c. st. n.

Afora de aceea competintii au a se presinta in ante de alegere in comuna intr'o doinea seuu di de serbatoria si a assiste la liturgia in biserica, spre a dá probe de noscintiele sale rituali.

Asoagiulu de josu.

Senatulu scolasticu,
in cointielegere cu Rs. D. protopopu

Concursu.

Pentru doue statiuni de pedurariu (Foster, Erdész) in dominiulu episcopescu Beisuiu, se esorie concursu publicu pana 15 septemvre 1874.

Cu aceste statiuni e impreunatu unu salariu fisu de 400 fl. s. a. cortelu liberu 10 metrete grau curatu, 20 metrete secu 8 orgii lemne, 2 orgii fenu, 2 orgii pasune pentru 2 vaci si 4 porci, ghim pentru 3 porci, 2 jugere de pamentu pentru semenatura de primavera.

Potu competá la aceste posturi toti individui, cari au absolvitu cu succésu bu studiile silvanali la Academiile din Chantitz ori Mariabrun.

Recursurile prevediute cu recerutistimonie se se adreseze Directiunii domniale in Beisuiu.

Beisuiu 24 Augustu 1874.

Directiunea domniala.

Concursu.

La statiunea de ingeneriu devenindu vacanta in districtulu Cetatei de petra, urm'a decisiunii congregatiunii district de sub nr. 2161/78 din anulu curinte, vacanta acest'a vestescu concursu pana la 15 a Septemvrie anului curinte.

Dreptu aceea suntu pofitiu toti cari dorescu a ocupá acestu postu, a-si trimite rogãrile instruite in virtutea §-lui din legea municipale subscrisului pana diu'a susu amintita, facundu de altmãtrelea cunoscutu inainte, cumca la allegoruru fi preferiti acei ce, afara de limb'a maghiara posedu si cea romana protolara a acestui Districtu.

Signatu in Siomcut'a mare, la 10 Augustu 1874.

3—3

Dragosiu,
vice capitãnu

Burs'a de Vienn'a, 11 Sept. 1874.

Metallice 5%	70.00
Imprumutulu nat. 5%	75.00
Sorti din 1860	109.80
Actiunile baneci	971.00
Actiunile instit. de creditu	233.00
Obligatiuni rurale ung.	76.50
" " Temisiane	75.50
" " Transilvane	73.50
" " Croato-slav.	79.00
Londonu	110.70
Argintu	104.20
Galbenu	5.20
Napoleond'or	8.81

ALESSANDRU ROMANU
Propriet., edit. si red. respundiet